

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN SUOSITUS,

annettu 6 päivänä lokakuuta 2006,

toimenpiteistä euroseteleiden suojaamiseksi tehokkaammin väärennöksiltä

(EKP/2006/13)

(2006/C 257/07)

EUROOPAN KESKUSPANKIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön ja erityisesti sen 16 artiklan ja 34.1 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Perustamissopimuksessa ja perussäännössä toimivalta euroseteleiden liikkeeseenlaskuun on annettu Euroopan keskuspankille (EKP) sekä EKP:n antaman luvan perusteella sellaisten jäsenvaltioiden kansallisille keskuspankeille, joita ei koske poikkeus.
- (2) Tähän tehtävään kuuluu myös sen varmistaminen, että liikkeessä olevien euroseteleiden luotettavuus ja turvallisuus sekä siten myös suuren yleisön luottamus euroseteleihin säilyy.
- (3) Toimintamallissa väärennösten havaitsemisesta ja setelien laatuun perustuvaa lajittelua varten luotto-laitoksille ja muille rahaa ammattimaisesti käsitteleville laitoksille ⁽¹⁾ (jäljempänä 'toimintamalli') vahvistetaan seteleiden kiertoon palauttamista euroalueella koskevat yhdenmukaiset vaatimukset ja menettelyt. Erityisesti siinä vahvistetaan, että aitous ja kunto on tarkastettava setelinkäsittelylaitteilla ja että kiertoon palautettavien setelien aitouden ja kunnan tarkastamiseen saa käyttää ainoastaan kansallisen keskuspankin testauksen läpäisseitä setelinkäsittelylaitteita. Tähän liittyen kansalliset keskuspankit tarjoavat valmistajille koko euroalueella hyväksyttävistä setelinkäsittelylaitteiden testeistä, jotka toteutetaan käyttämällä yhteisiä testinippuja, joihin sisältyy muun muassa tiettyjä euroseteleiden väärennystyyppejä. Siksi tällaiset testit edellyttävät samantyyppisten väärennettyjen seteleiden saatavuutta yhteisiä testinippuja perustettaessa ja niitä täydennettäessä sekä näin ollen myös tällaisten seteleiden vaihtamista ja kuljettamista kansallisten keskuspankkien välillä Euroopan unionin sisällä.
- (4) Euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä 28 päivänä kesäkuuta 2001 annetun asetuksen (EY) N:o 1338/2001 ⁽²⁾ 4 artiklan 2 kohdassa toimivaltaiset kansalliset viranomaiset veloitetaan toimittamaan viipymättä kansallisen tutkimuskeskuksen analysoitavaksi ja tunnistettavaksi näytekappaleet kustakin väärennetyksi epäillystä setelityypistä. Lisäksi kansalliset tutkimuskeskukset veloitetaan toimittamaan EKP:lle kaikki EKP:n määrittelemät vaatimukset täyttävät uudet väärennetyiksi epäillyt setelityypit.

⁽¹⁾ Luettavissa verkkosivuilla www.ecb.int.

⁽²⁾ EYVL L 181, 4.7.2001, s. 6.

- (5) Asetuksen N:o 1338/2001 4 artiklan 2 kohdassa toimivaltaisille kansallisille viranomaisille ja kansallisille keskuspankeille asetetut velvoitteet eivät kuitenkaan rajoita kansallisten rikoslakien soveltamista. Erityisesti nämä velvoitteet eivät estä väärennetyiksi epäiltyjen seteleiden käyttöä tai säilyttämistä todistusaineistona rikosasioiden käsittelyn yhteydessä. Tämä vähentää monissa jäsenvaltioissa merkittävällä tavalla väärennetyjen seteleiden saatavuutta kansallisten tutkimuskeskusten osalta sekä sellaisten kansallisten keskuspankkien osalta, jotka eivät toimi kansallisina tutkimuskeskuksina.
- (6) Setelinkäsittelylaitteiden käyttö, niiden testaaminen sekä jatkuva kehittäminen helpottavat väärennetyjen seteleiden havaitsemista ja näin ollen myötävaikuttavat siihen, että euroseteleiden liikkeeseenlasku voi tapahtua väärennyksiltä suojatuissa olosuhteissa.
- (7) Näin ollen on olennaisen tärkeää, että kansalliset tutkimuskeskukset sekä kansalliset keskuspankit, jotka eivät toimi kansallisina tutkimuskeskuksina, saavat kuljettaa väärennetyjä seteleitä toimintamallissa esitettyjä tarkoituksia varten, kuitenkin siten, että vireillä olevat rikosoikeudenkäynnit otetaan asianmukaisella tavalla huomioon.
- (8) Perustamissopimuksen 10 artiklassa jäsenvaltiot, poliisi- ja oikeusviranomaiset mukaan luettuina, veloitetaan toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet yhteisöoikeuden täytäntöönpanon varmistamiseksi.
- (9) Euron tehokas suojaaminen väärentämiseltä on yhteisöoikeuden tärkeä osa. Toimet väärentämisen estämiseksi koskevat sekä yhteisöä, jolla on yhtenäisvaluutta koskeva toimivalta, sekä jäsenvaltioita, joilla on rikoslainsäädäntöä sekä järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisyä koskeva toimivalta.
- (10) Rikosoikeus ja rikosprosessioikeus eivät kuulu yhteisön toimivaltaan, elleivät nämä ole välttämättömiä yhteisöoikeuden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Kaikissa muissa tapauksissa saattaa olla tarpeen toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä koskevassa VI osastossa tarkoitettuja toimenpiteitä.
- (11) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan mukaan EU:n tavoitteena on antaa kansalaisille korkeatasoinen suoja vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella kehittämällä jäsenvaltioiden yhteistä toimintaa muun muassa lähentämällä rikosasioita koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä.
- (12) Eurojärjestelmän velvollisuus varmistaa liikkeessä olevien euroseteleiden luotettavuus ja turvallisuus edellyttää tiettyjä poliittisia tavoitteita koskevien suuntaviivojen muotoilemista; näiden tavoitteiden huomioon ottaminen sekä asianmukaisista toimenpiteistä päättäminen niiden toteuttamiseksi jäävät EU:n ja kansallisten viranomaisten tehtäväksi,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Euroopan komission tulisi harkita ehdotuksen tekemistä kansallisten tutkimuskeskusten sekä sellaisten kansallisten keskuspankkien, jotka eivät toimi kansallisina tutkimuskeskuksina, toimivallan laajentamiseksi siten, että ne voisivat toimintamallissa esitettyjä tarkoituksia varten säilyttää tunnistettuja ja analysoituja väärennetyjä seteleitä sekä pyytää ja laillisesti kuljettaa tällaisia seteleitä EU:n sisällä. Erityisesti asetuksen (EY) N:o 1338/2001 4 artiklan 2 kohta tulisi muuttaa ja vastaavasti 4 artiklan 3 kohta tulisi poistaa. Viimeksi mainittu kohta tulisi kuitenkin vähintään muuttaa siten, että väärennetyjen seteleiden käyttö tai säilyttäminen todistusaineistona rikosasioiden käsittelyn yhteydessä ei estäisi 4 artiklan 2 kohdan täysimääräistä soveltamista, muutoin kuin tapauksissa, joissa sen soveltaminen olisi mahdotonta takavarikoitujen väärennösten määrän tai tyyppien takia.
2. Asetuksen (EY) N:o 1338/2001 muuttaminen on välttämätöntä, jotta väärennöksiä saisi kuljettaa ja jotta kansalliset keskuspankit saisivat luovuttaa väärennöksiä toimintamallissa esitettyjä tarkoituksia varten, kun taas sitä, missä määrin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttaminen saattaisi olla hyödyllistä, voisi tutkia. Käytännössä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan e alakohdan sovellettavuutta voisi harkita, sillä takavarikoituja väärennöksiä käytetään todistusaineistona kansallisissa oikeusviranomaisissa vireillä olevissa rikosoikeudenkäynneissä. Jäsenvaltioiden tulisi erityisesti varmistaa, että henkilökunta kansallisissa tutkimuskeskuksissa ja sellaisissa kansallisissa keskuspankeissa, jotka eivät toimi kansallisina tutkimuskeskuksina, voisi, siinä laajuudessa kuin tämä ei rajoittaisi syylliseksi epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksia, laillisesti kuljettaa ja säilyttää tietyn määrän takavarikoituja väärennetyjä seteleitä toimintamallissa vahvistettuja tarkoituksia varten edellyttäen, että väärennetyt setelit toimitettaisiin pyydettyä välittömästi poliisi- tai oikeusviranomaisille.

3. Edellä mainittujen toimenpiteiden toteuttamisesta riippumatta saattaisi olla tarpeen muuttaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä takavarikoitujen väärennettyjen seteleiden kuljettamisen ja säilyttämisen mahdollistamiseksi toimintasuunnitelmassa esitettyjä tarkoituksia varten. Jäsenvaltioiden tulisi erityisesti harkita sellaisten kansallisten säännösten kumoamista, joiden mukaan takavarikoidut väärennetyt setelit on säilytettävä jatkuvasti tuomioistuimen arkistossa, tuhottava, luovutettava yksinomaan poliisille tai säilytettävä kansallisella alueella.
4. Yllä mainittujen toimenpiteiden toteuttamisesta riippumatta jäsenvaltioiden tulisi harkita sellaisten kansallisten keskuspankkiensa kanssa toteutettavien käytännön järjestelyjen tukemista ja edistämistä, jotka mahdollistaisivat väärennettyjen seteleiden luovuttamisen kansalliselle keskuspankille toimintamallissa esitettyjä tarkoituksia varten sekä tällaisten seteleiden vaihtamisen kansallisten keskuspankkien välillä; tällainen luovuttaminen ja vaihtaminen voisi mahdollisesti perustua syyttäjä- tai oikeusviranomaisten harkintavaltaan.

Tämä suositus osoitetaan Euroopan unionin neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan yhteisöjen komissiolle sekä jäsenvaltioille.

Annettu Frankfurt am Mainissa 6 päivänä lokakuuta 2006.

Jean-Claude TRICHET
EKP:n puheenjohtaja
